

**Verkiezingsprogramma
2018- 2022**

Schagen

Samen Sterker

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Jij en de gemeente	4
2. Financiën van de gemeente	4
3. Goed onderwijs (kansen voor iedereen)	5
4. Onderwijshuisvesting	6
5. Iedereen doet mee (sociaal beleid)	6
6. Bij armoede en schulden bieden we perspectief	7
7. Goede zorg voor iedereen tegen aanvaardbare kosten	7
8. Gezond leven.	8
9. Mantelzorg	9
10. Wonen	9
11. Leefomgeving	9
12. Verkeer en (openbaar) vervoer	10
13. Sport	11
14. Kunst en cultuur	11
15. Natuur, milieu en duurzaamheid	11
16. Klimaat en energie	12
17. Recreatie en toerisme	13
18. De agrarische sector	13
19. Detailhandel	14

Inleiding

Frans Jansen, lijsttrekker D66 Schagen

Schagen is een geweldige gemeente om in te wonen, te werken en te recreëren. Eén van de aantrekkelijkste gebieden in Nederland als u het mij vraagt.

Ik merk dat in onze gemeente de inwoners zich na de fusie in 2013 steeds meer met elkaar verbonden voelen. D66 wil dit gevoel versterken en eraan bijdragen dat de gemeente met vertrouwen de uitdagingen van de toekomst aan kan. Een voorbeeld hiervan is het overdragen van taken door de landelijke overheid aan de gemeenten.

Als inwoners van de gemeente Schagen moeten wij mee gaan beslissen over indringende keuzes. Kan de gemeente in alle kernen onderwijs garanderen? Geeft de gemeente voldoende ruimte aan duurzame initiatieven? Kan de gemeente de ondersteuning van ouderen, kwetsbaren en gehandicapten op maat leveren? Kan de gemeente het voor elkaar krijgen om in alle kernen van Schagen genoeg woningen te bouwen voor iedereen? Kan Schagen financieel het hoofd boven water houden?

D66 gelooft dat het kan.

In dit verkiezingsprogramma staan plannen en ideeën voor de komende vier jaar. Geen valse beloftes, maar geloofwaardige pragmatische politiek. Alexander Pechtold typeert met de volgende uitspraak: *“Het sterkste gen in het DNA van D66 is **redelijkheid** en **oplossingsgerichtheid**.”*

Schagen kent een geschakeerd politiek landschap waarin landelijke en lokale partijen aanwezig zijn. D66 heeft, in tegenstelling tot andere grote landelijke partijen in Schagen, geen specifieke achterban. D66 is in Schagen niet gebonden aan het behartigen van de belangen van één achterban. Daarom staat het denken en handelen van D66 in het teken van oplossingen die goed zijn voor Schagen en haar inwoners. ***D66 Schagen gaat voor het lokale belang samen en in verbondenheid met andere partijen.***

De verscheidenheid aan politiek partijen wil D66 Schagen terugzien in het dagelijks beheer van de gemeente, waarbij ook de belangen van kleinere partijen in ogenschouw worden genomen.

Een brede en evenwichtige coalitie kan hiervoor een garantie bieden.

D66 ontloopt niet haar verantwoordelijkheid en wil deel uitmaken van een dergelijke coalitie.

D66 wil concrete resultaten boeken en Schagen een nog plezieriger plek maken om te wonen. Daarom moet iedereen op 21 maart 2018 naar de stembus gaan. Schagen moet een gemeenschap vormen waar mensen er zijn voor elkaar, voor de buurt en voor de gemeente waarin we samen leven.

Samen staan we sterker. Samen krijgen we het voor elkaar. Elke stem telt.

Samen sterker is het motto voor de komende verkiezingen van D66 in Schagen. Dit blijkt ook wel uit de kernpunten voor Schagen die D66 Schagen voor de komende 4 jaar heeft vastgesteld:

Samen met scholen

D66 is de onderwijspartij bij uitstek. Onderwijs is de basis voor zelfstandigheid en biedt kansen voor iedereen. De basis hiervoor wordt op jonge leeftijd gelegd met bijvoorbeeld voorschoolse educatieve activiteiten en gaat via voortgezet, beroeps- en hoger onderwijs naar naschoolse educatie. D66 Schagen is daarom een voorstander van brede scholen in de kernen van Schagen. Daarnaast wil D66 dat de gemeente basisscholen gaat ondersteunen bij het oplossen van knelpunten, bijvoorbeeld bij vakken als muziek, handvaardigheid of drama. (Co)financiering bij het inzetten van vakdocenten zou een eerste stap in de goede richting zijn.

Samen met zorginstellingen

D66 vindt dat vertrouwen in de inwoner de grondhouding van ons gemeentebestuur moet zijn, dus minder die van regels en controle. De gemeente moet onderzoeken hoe de bureaucratie tot een minimum kan worden beperkt, door bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid voor indicatiestellingen neer te leggen bij de zorginstellingen. Daarnaast zijn zorgvragers zelf heel goed in staat om te bepalen welke zorg zij zelf nodig hebben.

Samen met sportverenigingen

Sport is een belangrijke verbindende factor in alle kernen en wijken van onze gemeente. Daarnaast draagt sporten bij aan een gezonde levensstijl en kan het bijvoorbeeld bijdragen aan het verminderen en voorkomen van obesitas. Uit onderzoek is gebleken dat zowel het aantal als de kwaliteit van de sportvoorzieningen in Schagen bovengemiddeld zijn. D66 wil dit handhaven echter zonder het kostenaspect uit het oog te verliezen. D66 wil bij de realisatie van het sportbeleid door de gemeente de sportverenigingen actief betrekken.

Samen met de inwoners en ondernemers van Schagen

D66 vertrouwt en doet een beroep op de kracht van inwoners en ondernemers in Schagen. De overheid moet zich faciliterend en samenwerkend opstellen. Samen met de inwoners onderzoeken hoe de gemeente een aantrekkelijk mix blijft van wonen, winkelen en recreëren. Samen met de recreatieondernemers kijken hoe de kust vitaal en aantrekkelijk blijft. Samen met de agrariërs zorgen voor een evenwicht tussen natuur en verantwoorde bedrijfsvoering. Uitgangspunten hierbij zijn: handhaven en versterken van de huidige structuur van Schagen, zo min mogelijk aantasting van de ruimtelijke omgeving en een verantwoord verkeersbeleid waarbij aandacht is voor voetgangers, fietsers en automobilisten.

Samen voor een bestendig en milieubewust Schagen

Het milieu verandert. Natuurlijke grondstoffen raken op. Samen zullen wij hiervoor een oplossing moeten vinden. D66 in Schagen wil dat de gemeente meer aandacht gaat geven aan duurzaamheid en initiatieven van haar inwoners actief gaat ondersteunen, bijvoorbeeld door het geven van een duurzaamheidslening. De gemeente moet het initiatief nemen in het onderzoek naar het gebruik van grondwarmte.

Wij rekenen weer op uw stem op 21 maart.

1. Jij en de gemeente

De gemeente is er voor de inwoners. D66 staat een gemeente voor die goed luistert naar wat er leeft in de gemeente, die heldere taal spreekt en direct en open communiceert.

D66 vindt dat inwoners maximaal betrokken moeten kunnen zijn bij alles wat er speelt in de gemeente. D66 Schagen staat voor openheid van bestuur. Dat betekent dat de gemeente alle informatie zo snel mogelijk openbaar maakt. Hierdoor worden de inwoners maar ook organisaties zoals bijvoorbeeld dorpsraden, ondernemersverenigingen en andere maatschappelijke organisaties in een vroeg stadium geïnformeerd over ontwikkelingen. Zij hebben dan de tijd om daarop te reageren. Dit kan op verschillende wijzen worden georganiseerd en per onderwerp verschillen. Zoals ook bij iedere beslissing van de gemeente andere belanghebbenden betrokken kunnen worden.

- D66 wil het gebruik van het digitaal burgerpanel uitbreiden

Al enige tijd worden de inwoners gevraagd hun mening over specifieke onderwerpen te geven via de digitale enquête. Het is echter onduidelijk of de gemeente de uitkomsten omzet in beleid. Dit moet duidelijker worden en verbeteren.

- D66 vindt het belangrijk dat inwoners zich kunnen identificeren met de woonomgeving

De gemeente Schagen bestaat uit vele kernen die ieder hun eigen karakter hebben. Inwoners in de kernen voelen zich in het algemeen erg betrokken bij hun directe woonomgeving. Er heerst een grote sociale cohesie. D66 is van oordeel dat voorzieningen zoveel mogelijk in stand gehouden moeten worden.

- Voortdurend optimaliseren website en gebruik sociale media

Veel communicatie vindt plaats via het internet (bijv. website van de gemeente, Facebook, Twitter, Whatsapp). D66 wil dat deze communicatiemiddelen optimaal worden gebruikt waardoor digitale informatie en diensten laagdrempelig beschikbaar zijn.

D66 wil ook via sociale media inwoners betrekken bij wat er gebeurt in de gemeente.

- Behoud van onafhankelijke pers

De lokale democratie kan niet zonder onafhankelijke pers. Die draagt zorg voor een onafhankelijke controle van het gemeentebestuur. D66 zet zich in voor het behoud van onafhankelijke en kwalitatief goede pers.

- Digitale dienstverlening

De gemeente biedt diensten zo veel mogelijk digitaal aan. Inwoners kunnen aanvragen, bijvoorbeeld voor uittreksels, vergunningen en subsidies, digitaal indienen. Bepaalde diensten, zoals identiteitsbewijzen, reisdocumenten, WMO-zaken, worden aan huis aangeboden voor ouderen en mindervaliden.

2. Financiën van de gemeente

Schagen is een financieel gezonde gemeente. D66 wil deze lijn doorzetten. Daarom moet ieder jaar de begroting sluitend zijn, de rekening mag niet vooruit geschoven worden. Belastingstijging is een laatste middel om de begroting sluitend te krijgen, eerst wordt naar de eigen organisatie gekeken, en waar mogelijk bezuinigd door efficiënter te werken, of worden plannen herzien of uitgesteld en prioriteiten gesteld.

- Omvang gemeentelijke organisatie in lijn met takenpakket

Bij de fusie in 2013 is een bezuinigingsdoelstelling geformuleerd. D66 vindt dat deze doelstelling moet worden herijkt nadat alle taken die vanuit de Rijksoverheid zijn overgedragen aan gemeenten. De omvang van de ambtelijke organisatie moet afdoende zijn om de taken goed uit te voeren.

- Terugdraaien verhoging OZB

In 2016 is de OZB in Schagen met 9% gestegen om accommodaties als dorpshuizen, zwembaden en sportvoorzieningen open te houden. In 2018 wordt het accommodatiebeleid geëvalueerd. Als hieruit blijkt dat de verhoging van de OZB niet nodig was dan is D66 van oordeel dat deze moet worden teruggedraaid.

- Hervormen belastingheffing

Bij het opleggen van belastingen vindt D66 dat de rekening in principe betaald moet worden door degene die van de diensten gebruik maakt. Daarom wil D66 de heffing van afvalstoffenheffing en rioolheffing verder differentiëren. Een huishouden betaalt voor het aantal leden van het huishouden, zodat de lasten meer in lijn zijn met het werkelijke gebruik. Leges zijn kostendekkend en worden niet als inkomstenbron gebruikt.

3. Goed onderwijs (kansen voor iedereen)

D66 vindt dat iedereen in Schagen zich maximaal persoonlijk, maatschappelijk en economisch moet kunnen ontwikkelen. Iedereen moet tot zijn recht kunnen komen en moet de kans hebben het beste uit zichzelf te halen. Goed onderwijs vormt hiervoor de basis. Onderwijs waarin de leerling centraal staat, met voldoende tijd voor de leraar om les te geven in kleinere klassen.

Het ideaal van D66 is dat er in iedere kern c.q. wijk een brede school is, met buitenschoolse opvang, sportmogelijkheden en huiswerkbegeleiding, die ook buiten schooltijd multifunctioneel ingezet kan worden. D66 wil daarom samen met openbaar en bijzonder onderwijs zoeken naar mogelijkheden tot samenwerking, ook in kernen waar nu geen school meer is. Samenwerkingsscholen worden gestimuleerd, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan de eigen identiteit van het onderwijs. Een brede dorpsschool kan deze verschillende stromingen juist binden. Daarnaast kan een brede school als ontmoetingsplek fungeren.

Het bestuur bepaalt het beleid op de scholen. De gemeente moet daar niet in treden. Onderwijs is voor D66 erg belangrijk en wil, daar waar de ontwikkeling van kinderen door problemen op de scholen beperkt wordt, zoeken naar mogelijkheden om de scholen hierin te ondersteunen. Van leerkrachten wordt in deze tijd veel gevraagd, D66 vraagt aandacht daarvoor. D66 wil daarbij ook aandacht voor leerlingen (en ouders) die zich op school misdragen en dat de gemeente met schoolbesturen meedenkt om dit probleem op te lossen.

D66 staat voor “Kansen voor iedereen”.

De belangrijkste voorwaarde voor kansengelijkheid en persoonlijke ontwikkeling is onderwijs. Daarom maken we ons in Schagen hard voor goed onderwijs voor iedereen, ongeacht afkomst of leeftijd.

- D66 wil dat kinderen optimaal aan het onderwijs beginnen

D66 wil voorkomen dat kinderen met een taalachterstand instromen in groep 1 van het basisonderwijs. Wij vinden het daarom belangrijk dat er maximaal ingezet wordt op de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Het liefst ziet D66 dat voor kinderen de mogelijkheid bestaat om vanaf hun tweede jaar meerdere dagdelen per week naar de VVE te kunnen gaan waardoor ze met een goede basis aan de schoolcarrière beginnen.

- D66 wil toegankelijk onderwijs voor alle kinderen

Goed onderwijs is essentieel voor alle kinderen. Ook kinderen die hierbij meer begeleiding nodig hebben verdienen goed onderwijs. D66 Schagen vindt dat de gemeente moet zorgen voor passend onderwijs voor alle kinderen in de gemeente. Hierbij moet de gemeente nauw samenwerken met schoolorganisaties en zorgaanbieders in de regio.

- D66 vindt persoonlijke- en talentontwikkeling belangrijk op basisscholen

D66 vindt dat naast het verwerven van kennis, ook sociale, emotionele en creatieve vaardigheden gestimuleerd moeten worden. Door de overbelasting van de leerkrachten staat deze ontwikkeling onder druk. Waar nodig kan (co)financiering vanuit de gemeente, voor bijvoorbeeld de inhuur van vakleerkrachten voor vakken als muziek, handvaardigheid of drama, een duw in de goede richting geven.

- D66 streeft naar het ontwikkelen van brede scholen

In een brede school worden alle voorzieningen van voorschoolse opvang en ontwikkeling, onderwijs, buitenschoolse opvang, sport en cultuur onder één dak gebracht.

Door deze bundeling kan de school beter inspelen op de individuele behoeften van een kind, talenten stimuleren en eventuele achterstanden vroeg signaleren en aanpakken. Idealiter is dit ook de plaats voor de VVE.

- D66 streeft naar fitte scholen met aandacht voor bewegingsonderwijs

D66 wil zich actief inzetten voor minstens 3 uur bewegingsonderwijs op de basisschool, waarvan minimaal 2 uur gegeven door een vakdocent, al dan niet georganiseerd in samenwerking met lokale sportverenigingen. Bewegen en sport is belangrijk voor de gezondheid maar ook voor sociale samenhang.

- D66 wil vroegtijdig schoolverlaten voorkomen

Elke vroegtijdige schoolverlater is er één te veel. D66 wil dat de gemeente intensief blijft samenwerken met scholen, jeugdzorg en welzijnswerkers om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. De leerplichtambtenaren en het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt moeten sturen op een startkwalificatie voor elk kind. Wij streven naar een samenhangende aanpak voor jongeren die dreigen uit te vallen.

- D66 wil het aantal laaggeletterden fors terugbrengen.

Schagen kent tussen de 2800 en 3700 laaggeletterden. Laaggeletterdheid heeft grote invloed op de kwaliteit van leven. Het probleem blijft vaak verborgen. D66 wil dat de gemeente - samen met onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven, de bibliotheek en vrijwilligers - laaggeletterdheid terugbrengt. D66 wil, naast het verbeteren van de informatie en voorlichting, budgetten beschikbaar stellen voor het financieren van taalcursussen en computerlessen.

4. Onderwijshuisvesting

- Duurzame onderwijshuisvesting

D66 Schagen stimuleert duurzame huisvesting voor de scholen in de gemeente. De daken van alle scholen moeten zo snel mogelijk voorzien worden van zonnepanelen. Hiermee draagt de gemeente bij aan het terugdringen van uitstoot van broeikasgassen, maar ook aan het beperken van energiekosten voor de scholen.

- Multifunctionele huisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen. D66 wil dat scholen in Schagen multifunctioneel zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met het doel van de organisaties die deel uitmaken van de huisvesting. Het moet voldoende gelegenheid bieden om elkaar te versterken (b.v. bibliotheek, muziekschool, kunstatelier etc.). Multifunctioneel gebruik van de scholen voorkomt leegstand.

- D66 wil een gezond leefklimaat in alle scholen

Onderhoud en schoonmaak van de schoolgebouwen laat bij veel scholen, als gevolg van de druk op de financiën, te wensen over. Dit leidt tot een ongezond leefklimaat in de scholen en kan daardoor de gezondheid van kinderen schaden. D66 vindt dat de gemeente hierin een verantwoordelijkheid heeft en zal in overleg met de scholen tot een oplossing moeten komen.

5. Iedereen doet mee (sociaal beleid)

Alle inwoners moeten de ruimte en kansen krijgen om zichzelf te ontplooien. Zij worden daartoe uitgedaagd, aangespoord of geholpen. D66 Schagen gaat uit van de mogelijkheden van de betrokkenen en niet van de beperkingen. Maatwerk staat centraal. Inwoners worden gestimuleerd hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en zelf keuzes te maken om grip op hun leven te krijgen en aan de maatschappij te blijven deelnemen. Kwetsbare inwoners verdienen ondersteuning van de gemeente. Mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking moeten de mogelijkheid hebben om volwaardig mee te doen. Een bijstandsuitkering is een overbrugging naar werk. Werk en/of dagbesteding gaan voor uitkering. Dit draagt in positieve zin bij aan de kwaliteit van iemands leven en vergemakkelijkt de stap naar (een terugkeer in) het arbeidsproces.

Ook in Schagen worden statushouders gehuisvest. In samenspraak met Vluchtelingenwerk Nederland zal de gemeente er naar streven om deze mensen zo snel mogelijk in Schagen te laten participeren en integreren om sociaal isolement te voorkomen.

- Bijstand eenvoudig organiseren

Alle zaken rond de bijstandsverlening moeten op een zo eenvoudig mogelijke wijze georganiseerd worden. D66 wil in Schagen experimenteren met stimulerende bijstandsregelingen. Hierbij moet gedacht worden aan minder voorwaarden en verplichtingen tot een experiment voor het verstrekken van een basisinkomen.

- Kansen voor vluchtelingen

D66 wil perspectief bieden aan mensen die gevlucht zijn naar Nederland. Wanneer deze nieuwkomers Schagen als nieuw thuis krijgen, willen wij vanaf dag één werk maken van hun integratie in onze gemeente door te starten met taallessen. Voor de begeleiding naar werk zal zoveel mogelijk aangesloten worden bij het oorspronkelijke vakgebied van betrokkene.

6. Bij armoede en schulden bieden we perspectief

D66 vindt het onacceptabel dat er in Schagen kinderen opgroeien in armoede.

Armoede kent veel gezichten en is een complex probleem dat mensen veel stress geeft en nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid. Mensen lopen meestal niet met hun armoede te koop.

D66 Schagen vindt de ontwikkeling van beleid op het gebied van stille armoede noodzakelijk.

Problemen rond schulden moeten bespreekbaar worden. Het taboe moet eraf. Op die manier kunnen problemen tijdig aangepakt worden. Wijkteams spelen hierbij een essentiële rol.

- D66 wil armoede zoveel mogelijk blijvend oplossen

Het hebben van betaald werk is de beste oplossing voor armoede. Het ondersteunen van mensen bij het vinden van werk zal de komende periode prioriteit moeten hebben. D66 vindt dat de gemeente hierop vol moet inzetten.

- D66 wil aanpak van armoede en schulden

Mensen met schulden lopen vaak vast in het systeem. Het is van groot belang dat er voor mensen die te maken hebben met (langdurige) schulden en geen of onvoldoende inkomen perspectief komt voor een oplossing.

D66 wil dat de gemeente onderzoekt op welke wijze de gemeente schulden van inwoners kan overnemen. De uitkomsten van een soortgelijke pilot van Amsterdam worden hierbij in beschouwing genomen.

- D66 streeft naar vroegsignalering van schuldenproblematiek

Gezinnen met schulden melden zich vaak pas bij de gemeente als de nood hoog is. Wanneer huishoudens eerder bij hulpverleners in beeld komen kan er sneller en effectiever hulp geboden worden. Hierbij kunnen energiebedrijven en woningcorporaties een rol spelen.

- D66 is van mening dat bijzondere bijstand maximaal ingezet moet worden.

Veel inwoners die een minimuminkomen hebben (b.v. ouderen met alleen AOW) zijn niet op de hoogte van de mogelijkheden van bijzondere bijstand. D66 vindt dat deze regelingen beter bekend moeten worden gemaakt. Hierbij zal ook bekeken worden op welke wijze signalering door zorg- en hulpverleners ingezet kan worden.

7. Goede zorg voor iedereen tegen aanvaardbare kosten

D66 vindt het belangrijk dat zorg van hoge kwaliteit is.

D66 wil dat mensen meer eigen regie hebben en dat passende hulp dichtbij is wanneer dat nodig is.

Mensen zijn zelf en onderling heel goed in staat te bepalen welke keuzes zij maken en hoe zij hun zorg inrichten.

- D66 wil minder regels en meer ruimte voor maatwerk

De zorgbehoefte is leidend. Niet langer kwetsbare mensen “persen” in protocollen en indicaties, maar juist omgekeerd: leidend wordt de hulp en ondersteuning die iemand nodig heeft. Maatwerk dus! Uitgangspunt is dat de zorg rondom de patiënt wordt georganiseerd en niet de patiënt rondom de zorg, de cliënt krijgt meer de regie. De behandelaar (huisarts, specialist) speelt hierbinnen een belangrijke rol. Klachten over de zorg moeten door een onafhankelijke instelling worden behandeld.

- D66 wil dat zorginstellingen verantwoordelijk worden voor indicatiestellingen
Zorginstellingen zijn goed in staat om, op basis van de door de gemeente vastgestelde uitgangspunten, te kunnen vaststellen welke zorg iemand nodig heeft. De gemeente zal hierbij een meer verbindende, afstemmende en (kwaliteit)bewakende rol hebben. We moeten gaan organiseren op basis van vertrouwen waardoor de bureaucratie in de zorg wordt verminderd.

- D66 wil een verbindende rol voor wijkteams bij de inzet van zorg
Hierbij is het principe van 1 klant/1 loket leidend. Voorkomen moet worden dat een inwoner met overbodige loketten en meerdere zorgaanbieders te maken krijgt die los van elkaar werken. Het wijkteam moet hierin een centrale rol spelen. Hiervoor moeten de wijkteams kwantitatief en kwalitatief voldoende op sterkte zijn.

- D66 wil eerlijke tarieven in de zorg
Door eerlijke tarieven overeen te komen met zorgaanbieders en dienstverleners wordt het mogelijk om goede kwaliteit zorg te leveren en is de continuïteit van zorg te gewaarborgd. Door middel van marktconsultatie wordt bepaald wat eerlijke tarieven zijn.

- D66 wil dat hulpmiddelen hergebruikt worden.
Hulpmiddelen maken een groot deel uit van de kosten van de zorg. Het is daarom logisch dat gebruikte middelen van goede kwaliteit hergebruikt worden.

- D66 wil zorg van goede kwaliteit, voor iedereen toegankelijk en betaalbaar
D66 ziet de noodzaak van een eigen bijdrage om de kwaliteit van de zorg en continuïteit te kunnen blijven waarborgen. Voor de vaststelling van de hoogte van de eigen bijdrage is niet alleen de hoogte van het inkomen van belang maar ook de omvang van de zorgkosten in relatie tot het inkomen. Stapeling van eigen bijdrages voor verschillende vormen van zorg en ondersteuning moet worden voorkomen.

- D66 vindt eigen regie en keuzevrijheid belangrijke kernwaarden
En dat geldt ook in de zorg. Het persoonsgebonden budget (PGB) is hiervoor een goed instrument.

- D66 wil bereikbare en laagdrempelige voorzieningen in de eigen kern
Door bereikbare en laagdrempelige zorgvoorzieningen in de eigen kern kunnen de inwoners zo lang mogelijk regie over hun eigen leven voeren. Mensen met een beperking kunnen zelfstandig wonen, er is goede begeleiding, er zijn toereikende en toegankelijke voorzieningen en zij kunnen deelnemen aan activiteiten die in die kernen plaatsvinden.

8. Gezond leven.

- D66 staat voor een gezonde leefstijl
Daarom wil D66 een goede voorlichting over alcohol- en drugsgebruik voor jongeren en hun ouders en docenten. D66 wil strenger toezien op de handhaving van de leeftijdsgrens voor verkoop van alcohol en drugs.

- D66 wil dat obesitas preventie een prominente plek krijgt in de gemeente
In 20 jaar tijd verdubbelde het aantal Nederlanders met obesitas. D66 wil dat preventie bij jongeren en ouderen daarom weer een prominente plek krijgt in de samenleving.
In de gevallen waar obesitas voor een jongere een probleem is (pesterij) wil D66 hulp bieden, hulp die in samenspraak met de ouders begint achter de voordeur.

- D66 vindt dat kinderen en jongeren een rookvrije jeugd verdienen.
D66 wil dat de gemeente sportverenigingen, besturen van scholen, zwembaden en (particuliere) speeltuinen moet aanmoedigen om een rookverbod in te stellen. In gemeentelijke speeltuinen moet een rookverbod komen.

- D66 wil bewegen door ouderen maximaal stimuleren
D66 wil in overleg met sportverenigingen en sportscholen onderzoeken op welke wijze bewegen voor ouderen laagdrempelig aangeboden kan worden. Bewegen houdt ouderen langer gezond en vitaal.

- D66 wil de cursus valpreventie voor ouderen

D66 wil valpreventie breed inzetten in de gemeente. Uit de praktijk blijkt dat ouderen na een val vaak angstiger zijn om te bewegen.

9. Mantelzorg

Mantelzorg verdient meer waardering en ondersteuning. Mantelzorg kan immers een deel van de professionele zorg voorkomen of vervangen.

- D66 wil uitbreiding en verbetering van informatie en advies over mantelzorg

Bewustheid van een rol als mantelzorger geeft de mogelijkheid om zorg en ondersteuning te organiseren en tot een advies op maat leiden. Met name jeugdigen zijn zich niet altijd bewust van hun rol als mantelzorger. Zij verdienen extra ondersteuning.

- D66 wil de komende periode fors investeren in vormen van dagbesteding

De verwachting is dat door maatschappelijke ontwikkelingen het aantal mantelzorgers toe zal nemen. Door vernieuwing van respijtzorg via dagopvang, logeren of vakantieprogramma's, en meer respijtzorg door vrijwilligers worden mantelzorgers ontlast.

10. Wonen

Schagen is in de basis een agrarische gemeente. Bebouwing moet in overeenstemming zijn met de ruimtelijke karakteristieken van de omgeving. In de gehele gemeente wordt ingezet op de juiste woning op de juiste plaats, woningen voor starters en senioren (levensloopbestendige woningen). Binnen alle kernen is er ruimte voor persoonlijke initiatieven als het gaat om kleinschalige woningbouw.

- D66 heeft aandacht voor specifieke groepen op de woningmarkt

D66 wil dat de gemeente inzet op de bouw van (betaalbare) woningen voor starters en alleenstaanden. Middeninkomens vallen nu tussen wal en schip, omdat ze vaak nog geen huis kunnen kopen en niet in aanmerking komen voor een sociale huurwoning. Door passende woningen te bouwen (met name huur) wordt ook de doorstroming bevorderd. Door meer levensloopbestendige woningen te bouwen is er ook voor oudere inwoners een passend aanbod.

- D66 streeft naar een gasloze gemeente

Gas wordt schaarser en duurder. Wij richten ons op een gasloos Schagen in **2050**. De eerste huizen met deze vorm van energievoorziening worden sinds kort gebouwd. D66 wil dat het niet tot een eenmalig project blijft. Daarom willen wij nieuwbouwwijken niet meer aansluiten op gas. De komende jaren zetten wij ons in om ook de overige woningen in Schagen klaar te maken voor alternatieven voor aardgas. D66 is bereid hiervoor een passende financiële ondersteuning te geven.

11. Leefomgeving

D66 Schagen omarmt een veelkleurig landschap, waarbij de natuurwaarden, de recreatie- en belevingswaarde en de economische vitaliteit in balans blijven. De combinatie van de diverse kernen, het platteland en de kust maakt de gemeente bijzonder, het straalt rust uit. De diversiteit en de cultuurhistorie van het gebied moeten behouden blijven. Wat groen is blijft groen, woningbouw zoveel mogelijk binnen bestaand stedelijk gebied.

- D66 streeft naar evenwicht tussen de stedelijkheid, het open landschap en de kust

D66 vindt dat bij nieuwe bebouwing de kenmerkende combinatie van stedelijkheid, platteland en kust in stand moet blijven. Concreet betekent omvangrijke woningbouw projecten bij grote kernen.

- D66 wil woningbouw in kleine kernen mogelijk maken

Voor D66 blijft het uitgangspunt dat bij voorkeur binnen bestaand stedelijk gebied moet worden gebouwd. De ontwikkeling van de kleine kernen kan hierdoor worden belemmerd. D66 sluit daarom woningbouw (in verhouding) in deze kernen niet bij voorbaat uit.

- Inwoners betrekken bij ruimtelijke plannen

Inwoners en belangenorganisaties moeten tijdig en blijvend worden betrokken bij de ruimtelijke plannen. Dat vergroot het draagvlak onder de inwoners. Zij kunnen bovendien met hun kennis van de directe leefomgeving vele waardevolle ideeën aanleveren.

- Kleinschalige nevenfuncties bij landbouwbedrijven toestaan

D66 zal agrariërs ondersteunen door kleinschalige nevenfuncties (kamperen bij de boer, pensionstalling, detailhandel streekgebonden producten, bed & breakfast, zorgboerderij, etc) toe te staan indien deze ruimtelijk goed inpasbaar zijn.

- D66 pleit voor het opstellen van een landschapsontwikkelingsplan

D66 pleit al vele jaren voor een analyse van de ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe gemeente. Dit moet leiden tot een Landschapsontwikkelingsplan, waarin onder aandacht is voor streekgebonden bebouwing (stolpboerderijen), niet-passende bebouwing (slopen), verpaupering (tegengaan), plattelandswoning (bij beëindigen agrarisch bedrijf).

12. Verkeer en (openbaar) vervoer

Voor D66 staat de leefbaarheid en verkeersveiligheid centraal. Met name langzame en kwetsbare verkeersdeelnemers moeten veilig over straat kunnen gaan. De veiligheid van fietsers en voetgangers moet nog meer prioriteit krijgen. De verkeersveiligheid rond en naar de scholen (waaronder geschikte stopplaatsen voor BSO-busjes) verdient constante aandacht.

Een goede openbaar vervoer voorziening is essentieel voor de leefbaarheid van onze kleine kernen.

- Goed openbaar vervoer binnen de hele gemeente

Om de bereikbaarheid van alle kernen van Schagen te verzekeren is een goed en betrouwbaar openbaar vervoer een belangrijke voorwaarde. Vandaar dat de belangrijke buslijnen als ook de 60+Bus en de buurtbussen in Zijpe en Harenkarspel in stand moeten blijven. Daarbij volgen we met grote belangstelling de proef van de Provincie, waarbij het openbaar busvervoer in de gemeente Schagen gecombineerd wordt met doelgroepenvervoer.

- D66 wil meer aandacht voor de fietsroutes

Gelet op het verschil in snelheid met traditionele fietsen verdient de elektrische fiets extra aandacht. D66 pleit voor de aanleg van veilige fietsroutes ingericht voor de elektrische fiets. Dit kan het gebruik van de fiets in het kader van woon/werkverkeer, ook tussen de kernen, stimuleren.

- D66 wil uitbreiding van het aantal fietsstallingsplaatsen

Door de enorme toename van het aantal fietsers zijn er te weinig stallingsplaatsen. Veel toeristen laten de auto staan en komen met de fiets naar de stad. D66 wil daarom meer fietsstallingsplaatsen, ook in het centrum.

- D66 wil halfjaarlijkse opruiming van zwerffietsen

De stad wordt ontsierd door het aantal zwerffietsen, met name rond het stationsgebied. D66 vindt dat de gemeente actief moet inzetten op het verwijderen van niet gebruikte fietsen.

- Verkeerscirculatieplan voor de stad Schagen

De stad Schagen kent een grote verkeersdruk. Dit leidt regelmatig tot onveilige situaties. D66 is van mening dat de stad, als winkel- en recreatiegebied, het domein zou moeten zijn van voetgangers waarin automobilisten te gast zijn. Om de verkeersdruk te verminderen moet onderzocht worden hoe het verkeer zo efficiënt mogelijk door en om Schagen geleid kan worden waardoor het centrum ontlast wordt.

- D66 wil een betere aanduiding van bestaande parkeervoorzieningen

De gemeente Schagen heeft geen structureel parkeerprobleem. Wel zijn er piekmomenten, zoals tijdens evenementen in Schagen en bij mooi weer in de kustgebieden, waarop de parkeerdruk hoog is. D66 is van oordeel dat de effectiviteit van de huidige bewegwijzering naar de bestaande parkeerterreinen onduidelijk is. Dit moet worden verbeterd.

D66 Schagen is voorstander van gratis parkeren in de hele gemeente.

- D66 wil goed toegankelijke trottoirs

Het onderhoud aan trottoirs heeft hoge prioriteit vindt D66. Hiervoor gelden recent vastgestelde kwaliteitsnormen, welke leidend moeten zijn. Trottoirs moeten goed toegankelijk zijn, zeker voor kwetsbare groepen (in het bijzonder: ouderen met een rollator, medemensen in een rolstoel). Dit voorkomt dat deze groepen in een isolement raken.

13. Sport

Sporten en bewegen is voor alle leeftijden belangrijk. Het draagt bij aan de gezondheid en de sociale samenhang in de gemeente. Dit wil D66 Schagen stimuleren door een breed aanbod van sportvoorzieningen (sportvelden en sporthallen/gymzalen) verspreid over de gehele gemeente. Sportservice Schagen speelt hierbij een belangrijke rol. D66 is voorstander van een financiële prikkel voor de bewoners om daarmee de deelname aan sportactiviteiten te stimuleren.

- D66 ziet centrale rol voor Sportservice Schagen

D66 ondersteunt de rol van Sportservice Schagen als “het sportloket” voor de gemeente Schagen en de uitvoerder van het gemeentelijk sportbeleid. Sportservice Schagen is bij uitstek geschikt om de samenwerking tussen sportverenigingen, scholen en welzijnswerk te bevorderen

- D66 streeft naar een eenduidig en helder subsidiebeleid

Een consistent subsidiebeleid leidt tot meerjarige zekerheid. Binnen het subsidiebeleid moet er aandacht zijn voor eenvoudige aanvraagprocedures, bevordering (extra subsidiëring) van activiteiten voor de jeugd en het toekennen van een subsidiebedrag per jeugd- en 60+lid.

- D66 streeft naar een intensievere samenwerking tussen (sport)verenigingen

Teneinde de sport in Schagen betaalbaar te houden is D66 voorstander van een verdere en intensievere samenwerking tussen sportverenigingen waardoor de bestaande en nieuw te realiseren sportvoorzieningen optimaal kunnen worden benut. De SportAdviesRaadSchagen is hierbij van belang.

14. Kunst en cultuur

D66 hecht veel waarde aan kunst, cultuur en erfgoed. Cultuur verbindt en stimuleert de sociale samenhang. Een bloeiende creatieve sector is voor veel mensen een reden om ergens te willen wonen en maakt Schagen aantrekkelijk voor talenten en bedrijven. Bovendien heeft een hoog cultureel voorzieningenniveau een positief economisch effect, het lokt (dagjes)mensen van buiten naar onze gemeente.

- D66 streeft naar het op korte termijn vaststellen van het Museumbeleid

D66 is van oordeel dat er op korte termijn, als vervolg op de kadernotitie Museumbeleid 2017, museumbeleid moet worden vastgesteld zodat er meerjarige zekerheid is voor de betreffende musea.

- Onderzoek naar geschikte locatie voor “culturele broedplaats”

D66 is voorstander van een culturele broedplaats in de gemeente, waar creatieve ondernemers en kunstenaars goedkoop een werkruimte kunnen huren als atelier, voor exposities, als ontmoetingsplek en informatiecentrum. Deze broedplaats vormt een verbindende schakel met het bedrijfsleven, onderwijs en gemeente. De gemeente dient hierbij het initiatief te nemen.

15. Natuur, milieu en duurzaamheid

D66 Schagen heeft de zorg voor natuur, milieu en duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Groen is belangrijk: om te ervaren en te beleven, voor het afvangen van fijnstof en vanwege de infiltratiemogelijkheden bij zware regenval. Duurzaamheid is op tal van beleidsterreinen te realiseren, denk aan duurzaam bouwen, vervoer, energieopwekking. De gemeente dient dit te stimuleren. Het buitengebied onderscheidt zich in archeologisch en cultuurhistorisch opzicht van omliggende gemeenten, waar oude structuren zijn verdwenen of niet meer in samenhang afleesbaar zijn.

- D66 wil de groenvoorziening versterken

D66 Schagen wil dat groen in alle kernen behouden blijft en waar nodig wordt versterkt. Daarnaast wil D66 het aanleggen van insectvriendelijke groene daken stimuleren. Om de insecten- en vogelstand te verbeteren moet zo veel mogelijk gemengd zaad worden gebruikt bij het inzaaien van plantsoenen en perken.

- D66 wil experiment met zelfbeheer in wijken

D66 wil een experiment starten met wijkbudgetten waarover de inwoners kunnen beschikken. Hierdoor worden zij zelf verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van hun woonomgeving. Organiseren van vaste onderhoudscontactpersonen voor wijken waardoor de lijnen met de gemeente verkort worden en een snellere en meer betrokken probleemsignalering mogelijk is. Daarnaast wil D66 de mogelijkheid onderzoeken om bewoners, individueel of in groepsverband, openbaar groen te laten adopteren.

- D66 wil een praktische en efficiënte afvalscheiding

Het milieu is gebaat bij een praktische en efficiënte afvalscheiding. D66 Schagen wil het bewuster omgaan met de hoeveelheid afvalproductie stimuleren. In de praktijk blijken er problemen te zijn met de frequentie van vuilophalen, met name voor grotere huishoudens. D66 wil een snelle evaluatie van het huidige systeem van inzameling waarbij ook een extra container voor papier betrokken moet worden.

- Vuurwerkoverlast verminderen

Vuurwerk zorgt voor veel schade, slachtoffers, luchtvervuiling en andere overlast. Dit moet worden voorkomen. D66 wil daarom in Schagen vuurwerkvrije gebieden rond bijvoorbeeld verzorgingstehuizen en het dierenasiel. Hoewel een verbod op het afsteken wellicht nu nog niet realistisch is streeft D66 naar professionele vuurwerkshows die door de gemeente worden georganiseerd.

- D66 wil dat de gemeente het bomenbeleid aanscherpt.

Schagen heeft een ambitieus plan om 500.000 bomen te planten. D66 ondersteunt dit maar wil ook dat het huidige bomenbeleid aangescherpt wordt. Dit houdt in goed regulier onderhoud, het tijdig vervangen van zieke en zwakkere soorten bomen en bescherming van monumentale bomen.

- D66 Schagen wil dat Schagen in 2030 een energie neutrale-gemeente is.

16. Klimaat en energie

De fossiele brandstoffen raken op en het gebruik daarvan heeft grote invloed op het klimaat. D66 realiseert zich dat de gemeente Schagen dit probleem niet in haar eentje op kan lossen. De gemeente kan echter wel bijdragen aan een vermindering van de klimaatverandering.

- D66 wil dat de gemeente duurzaam bouwen stimuleert

D66 wil dat de gemeente, in overleg met de woningcorporaties, nieuwbouwprojecten ondersteunt waarbij gedurende de bouw al aardwarmte, regenwaterput, infiltratiekragen, grond en muurisolatie en zonnepanelen worden geïntegreerd.

- D66 vindt dat de gemeente grootschalig gaat inzetten op isolatie van bestaande bouw; zowel eigen gebouwen, particulier vastgoed en sociale woningbouw.

- D66 vindt dat de gemeentelijke vergunningsprocessen voor duurzame verbouwingen van woningen en kantoren moeten versoepelen.

- D66 streeft naar een energie neutrale gemeente

D66 is van mening dat er een plan van aanpak opgesteld moet worden met daarin een toetsingskader om tot een energie neutrale gemeente te komen.

- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld met duurzaam inkopen en investeren

D66 wil dat de gemeente Schagen een voortrekker wordt op het gebied van elektrisch rijden. De gemeente kiest bij een vervangingsvraag zelf ook voor elektrisch aangedreven materieel.

- D66 wil meer laadpalen voor elektrisch aangedreven voertuigen (zowel auto's als fietsen)

- D66 is voorstander van andere wijzen van energieopwekking

Windmolens op land tasten het open karakter van het landschap in Schagen aan. Daarom is D66 voorstander van windmolens op zee. Daarnaast dient optimaal gebruik worden gemaakt van zonne-energie. Voordat wordt overgegaan tot het realiseren van zonneweides, die evenals windmolens het landschap kunnen ontsieren dienen eerst zonnepanelen te worden gerealiseerd op de daken van woningen, gebouwen, bedrijven, parkeerplaatsen en op grote stallen. Daarnaast dient de gemeente nu al te gaan onderzoeken in hoeverre grondwarmte (thermo-energie) voor Schagen een reële mogelijkheid is. Als hieruit blijkt dat dit kleinschalig tot de mogelijkheden behoort moet de gemeente de inwoners ondersteunen met een duurzaamheidslening.

17. Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme in onze gemeente zijn van groot belang voor Schagen. De natuur, de veilige en schone stranden en de rust die hiervan uitgaat zijn belangrijke redenen om onze kuststrook te bezoeken.

- Vraag en aanbod van recreatieve voorzieningen op elkaar af te stemmen.

Voor een gezonde toeristische sector dient er sprake te zijn van een goede afstemming tussen vraag en aanbod in kwantiteit en kwaliteit. In het overleg tussen de toeristische sector, de verenigingen van eigenaren en andere ondernemers moet de gemeente een voortrekkers- en coördinerende rol spelen.

- Bevordering van fietstoerisme

Iedere kern in Schagen heeft een eigen unieke uitstraling. Daarom wil D66 dat de gemeente het initiatief neemt om een aantrekkelijke 25-kernen fietsroute, met de mogelijkheid van verschillende fietsarrangementen te realiseren.

- D66 vindt dat de gemeente zich tot het uiterste in moet spannen om elk jaar de blauwe vlag bij elke strandopgang te kunnen laten wapperen.

- D66 vindt dat overcapaciteit in recreatieterreinen moet worden voorkomen

D66 vindt dat in eerste aanleg verbetering van de kwaliteit van bestaande terreinen alle aandacht verdient voordat sprake kan zijn van uitbreiding. Overcapaciteit moet worden voorkomen. Dit leidt tot verpaupering. Dit is niet in het belang van de kwaliteit van het kustgebied.

- D66 wil het karakter van de Westfriese Omringdijk behouden

De Westfriese Omringdijk is één van de toeristische trekkers van Schagen voor recreanten. D66 vindt dat uit landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve overwegingen er geen sprake kan zijn van nieuwe vestigingen van bedrijven aan of nabij de Westfriese Omringdijk en dat bestaande bedrijven bij uitbreiding de kenmerkende karakteristieken van de dijk niet verder mogen aantasten.

18. De agrarische sector

Naast de recreatieve sector is de agrarische sector economisch gezien van grote betekenis en dat houdt niet op bij de gemeentegrenzen. Er zijn innovatieve wereldspelers binnen onze grenzen. Die moeten kansen krijgen op een duurzame manier te innoveren ook als dit ruimte vraagt. Wel moeten hun activiteiten passen bij het karakter van het landelijk gebied en de ruimtelijke kwaliteit daarvan.

- D66 streeft naar een toekomst met agrarische bedrijven die in evenwicht met hun omgeving produceren, de ecologische landbouw

Het produceren van voedsel heeft directe invloed op het milieu en onze gezondheid. D66 wil dat de agrarische sector op zijn minst neutraal is voor het milieu en bijdraagt aan het behoud van biodiversiteit. D66 vindt dat agrariërs en natuur heel goed naast en met elkaar kunnen bestaan, maar het een mag het ander niet onnodig aantasten of belasten. Er moet sprake zijn van evenwicht.

19. Detailhandel

Voor de kwaliteit van de leefomgeving en de lokale economie zijn winkelvoorzieningen van groot belang. De aantrekkelijkheid van een winkelcentrum hangt niet alleen samen met het aanbod, maar ook met de inrichting van de openbare ruimte. In de stad Schagen staat deze kwaliteit onder druk in het centrum mede door de conflicterende relatie tussen gemotoriseerd verkeer en het winkelend publiek.

- Het centrum van Schagen moet in zijn geheel worden aangepakt.

De gemeente moet samen met de bewoners en ondernemers in het centrum van Schagen onderzoeken op welke wijze het winkelgebied ingericht moet worden om het een aantrekkelijk voetgangers- en fietsgebied te maken en het tevens bereikbaar blijft voor de auto. Winkelen moet een beleving zijn.

- D66 wil winkels in de kernen

D66 vindt dat bedrijventerreinen geen vestigingsplaats voor winkels zijn. Een uitzondering geldt voor branches waarvoor door hun productaanbod en noodzakelijk vloeroppervlak in een winkelgebied feitelijk geen ruimte is, zoals doe-het-zelfwinkels en tuincentra.

- Glasvezel in Schagen

Ten aanzien van glasvezel wil D66 dat de gemeente meer regie voert (bijvoorbeeld in de vorm van een financiële bijdrage) op de aanleg van glasvezel vanwege het belang van snel internet voor het vestigingsklimaat in Schagen.